

Ортаңғы топқа арналған «Теремок» театр клубының бағдарламасы

түсіндірме жазба

«Теремок» театр клубының бағдарламасына

Рухани дамыған жеке тұлғаны қалыптастыруда, адамның сезімін жетілдіруде, өмір мен табиғат құбылыстарын түсінуде өнердің алатын орны орасан зор. Өнермен танысу өзіндік эстетикалық идеалды қалыптастырады, әртүрлі дәуірлер мен ұлттардың мәдениетін салыстыруға көмектеседі, сонымен қатар эстетикалық талғамды арттырады.

Театр – балаларға арналған ең демократиялық және қолжетімді өнер түрлерінің бірі, ол баланың шығармашылық қабілеттерін, оның эмоциялары мен сезімдерін дамытуға мүмкіндік береді. Мектеп жасына дейінгі баланың еркін мінез-құлқы, балалардың бір-бірімен және мұғаліммен қарым-қатынас жасауына ең қолайлы жағдай жасау қазіргі педагогикалық ғылым мен тәжірибенің өзекті мәселелері болып табылады.

Театр қызметінің тәрбиелік мүмкіндіктері кең, т.к. Оған қатыса отырып, балалар қоршаған әлемді бейнелер, түстер, дыбыстар арқылы жан-жақты таниды, ал шебер қойылған сұрақтар оларды ойлануға, талдауға, қорытындылар мен жалпылауға итермелейді. Сөйлеуді жетілдіру де психикалық дамумен тығыз байланысты.

Театрлық іс-әрекет мектеп жасына дейінгі балаларға арналған әрбір әдеби шығарманың немесе ертегінің адамгершілік бағыттылығымен байланысты мінез-құлықтың әлеуметтік дағдыларының тәжірибесін қалыптастыруға мүмкіндік береді. Театр әрекеті балаға көптеген проблемалық жағдайларды кейіпкер атынан жанама түрде шешуге мүмкіндік береді. Бұл ұялшақтықты, өзіне деген сенімсіздікті, ұялшақтықты жеңуге көмектеседі. Осылайша, театр әрекеті баланың жан-жақты дамуына көмектеседі. Кішкентай баланың жеке басын құрметтеуге, оған қамқорлық жасауға, ересектер мен балалар арасындағы сенімді қарым-қатынасқа негізделген микроклимат жасалады.

Кіші мектеп жасына дейінгі балаларға үлгі ретінде ересектердің әрекетін қабылдау тән. Бала үлкендер әлемінде қабылданған мінез-құлық нормаларын театрландырылған ойындағы рөл арқылы меңгереді. Баланың өмірлік тәжірибесіне жақын жарқын көркем образдар, есте қалатын, қызықты сюжеттер ғана бала ойынына негіз болады.

Мәселені негіздеу:

-Балалардың «актерлік» шеберлігі қалыптаспаған.

-Ата-ана мен балалардың театрға жеткіліксіз көңіл бөлуі.

-Шағын орталықтағы әр түрлі театр түрлері туралы ата-аналардың жер бетіндегі білімі және оларды балалармен ойнауға қолдану.

Бағыттың негіздемесі:

1. Дамушы ортаны қалыптастыру. Бұл топта театр бұрышын құру, оған мыналар кіреді:

- үстел театры;

- жұмсақ ойыншықтар театры;

- саусақ театры;

- стенд театры;

- конус ойыншық театры;
- қуыршақтар - би-ба-бо;
- маскалар - бас киімдер;
- Декорация;
- қалқандар.

2. Балалармен жұмыс. Ол балалардың бірлескен (2 аптада бір рет «Теремок» театр клубының сабақтары өткізіледі) және тәуелсіз шығармашылық қызметін қамтиды. Бұл:

- ойын шығармашылығы;
- ән өнері;
- Ертегілерді құрастыру, ертегілерді түрлендіру;
- қуыршақтардың қимылдарын сөзбен, әнмен сүйемелдеу;
- импровизация.

3. Қорытындылау:

- ақпаратты өңдеу, диагностикалау;
- ата-аналарға арналған ертегілер көрсету.

4. Ата-аналармен жұмыс:

- сұрақ қою;
- консультациялар;
- ата-аналар жиналысы;
- шеберлік сыныптар;
- ата-аналардың театрландырылған қойылымдарға қатысуы.

Бағдарламаның мақсаты:

- театрландырылған іс-әрекеттер арқылы бастауыш мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалдық саулығына жағдай жасау.
- Театрлық іс-әрекет арқылы балалардың шығармашылық қабілеттерін дамыту.
- Кішкентай балалардың шығармашылық белсенділігін дамыту.
- Театрға деген сүйіспеншілікке, театр іс-әрекетіне тәрбиелеу.

Тапсырмалар:

1. Театрландырылған және ойын әрекетіне қажетті жағдай жасау. Топта сәйкес дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаны ұйымдастыру.
2. Айналадағы заттар туралы ойларын бекіту; театрландырылған ойын жабдықтарының элементтерін атай білу. Балалардың ойыншықтарға, театрлық қуыршақтарға деген қызығушылықтарын, құрметтерін дамыту.
3. Драматургия мен қуыршақ театрындағы іс-әрекеттің дамуын қадағалай білуге тәрбиелеу.

4. Қуыршақ театры арқылы балалардың сөйлеу тілін дамыту: сөздік қорын байыту, сөздердің дұрыс, анық айтылуына қол жеткізе отырып, сөйлем құрау дағдысын қалыптастыру.

Бағдарлама 3-4 жастағы балаларға арналған және 18 аптаға арналған.

Үйірме жұмыстары 2 аптада 1 рет 15-20 минуттан жүргізіледі.

Күтілетін нәтижелер:

-Балалардың шығармашылық қабілеттерін ашу (интонациялық айтылу, эмоционалды көңіл-күй, еліктеу экспрессивтілігі, еліктеу дағдылары).

-Психологиялық процестерді (ойлау, сөйлеу, есте сақтау, зейін, қиял, танымдық процестер, қиял) дамыту.

-Тұлға қасиеттері (достық, серіктестік; қарым-қатынас дағдылары; жануарларға деген сүйіспеншілік).

Диагностика жылына 2 рет – қазан, мамыр айларында жүргізіледі.

Тақырыптық жоспар

«Теремок» театр үйірмесінің жұмыстары

қыркүйек

1.Тақырыбы: «Танысайық»

Мақсаты: Театр бұрышымен, әр түрлі театр түрлерімен таныстыру.

Жұмыс түрі: Көрсету, әңгімелесу, реквизиттермен ойындар.

2. Тақырыбы: «Суретші болуды үйрену»

Мақсаты: Дауыстың мәнерлілігін, қимылдарын үйлестіруді дамыту; мәтінге сәйкес қимылдарды орындауға үйрету, есте сақтау, белсенді сөйлеу тілін дамыту.

Жұмыс түрі: Пантомима, пиктограмма, сахналау, қимылдарға еліктеу.

қазан

3. Тақырыбы: «Саусақ ойындары»

Мақсаты: Дыбыстың дұрыс айтылуын, тез және анық сөйлеуге дағдыландыру, есте сақтау қабілетін дамыту, қимыл-қозғалыс пен сөйлеуді үйлестіру.

Жұмыс түрі: саусақ ойындары, саусақ театрындағы ертегі кейіпкерлерімен импровизация.

4. Тақырыбы: «Жұмбақтар сандық»

Мақсаты: Балалардың сөйлеу тілін, шығармашылық ойлауын дамыту, өз бетінше қорытынды жасау, қорытынды шығару қабілеттерін қалыптастыру, сөйлеу зейінін, байқағыштығын дамыту.

Жұмыс түрі: Жұмбақтар тапқызу.

қараша

5. Тақырыбы: «Кім нені жақсы көреді» М.Әлімбаев

Мақсаты: Балаларды мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, мәтіндегі жеке сөздер мен сөз тіркестерін қайталауға үйрету. Диалогтік сөйлеуді дамыту. Жануарларды қимыл-қозғалыс пен онomatопеяда бейнелеуді үйрету. Дыбыстардың анық айтылуын қалыптастыру.

Жұмыс түрі: Оқу, үстел театрын көрсету, әңгімелесу, онomatопея.

6. Тақырыбы: Ә.Дүйсенбиевтің «Жалқаулар» поэмасы бойынша «Кіші достарымыз».

Мақсаты: Балаларды тақпақты мұқият тыңдауға, ойынға қатысуға, жануарлардың дауысына еліктей білуге үйрету. Сүйіспеншілікке, барлық тіршілік иелеріне құрметпен қарауға тәрбиелеу. Сөйлеуді дамыту, балалардың сөздік қорын белсендіру.

Жұмыс түрі: Жұмбақтарды тапқызу, қайталау, сахналау.

желтоқсан

7. Тақырыбы: «Балалар шеңберге тұрды, қардай айналды»

Мақсаты: Балаларды музыкаға импровизациялауға үйрету; табиғат туралы эстетикалық қабылдауды қалыптастыру. Қиялды, ассоциативті ойлауды дамыту.

Театрландырылған және ойын әрекеттеріне қызығушылықты арттыру

Жұмыс түрі: Музыкалық ойын, тыныс алу жаттығулары, қимылдарға еліктеу.

8. Тақырыбы: Ә.Дүйсенбиевтің «Дөңгелек би» өлеңін оқу.

Мақсаты: Ойлау, есте сақтау, есту қабілетін дамытуға ықпал ету. Қарым-қатынас дағдыларын, вербалды емес қарым-қатынас құралдарын жетілдіру және дамыту.

Жұмыс түрі: Оқу, иллюстрацияларды қарау, әңгімелесу.

қаңтар

9. Тақырыбы: «Мен туған жер» ойын-драматургиясы, Повозочное ауылының шетіне саяхат.

Мақсаты: Дауыс күшін, тембрін, дыбыс биіктігін, сөйлеу ырғағын реттеуге үйрету. Эмоционалдық аясын дамыту, сөздік қорын байыту, қиялын, зейінін, есте сақтауын, театр және ойын әрекетін дамыту, өз Отанына мақтаныш сезімін тәрбиелеу.

Жұмыс түрі: Кілемде театр, жұмбақтар тапқызу, тіл бұрмаларын үйрету, дыбысты айту, онomatопея.

10. Тақырыбы: «Шал ақын ата»

Мақсаты: Туған өлкенің, Шал ақын өңірінің көрнекті тұлғаларына қызығушылықты қалыптастыру,

Жұмыс түрі: Әңгімелеу, сахналау, онomatопея.

ақпан

11. Тақырыбы: «Колобок»

Мақсаты: Ертегі тыңдай білуге, іс-әрекеттің дамуын қадағалауға тәрбиелеу. Батырларға жанашырлық танытыңыз. Сөйлеу әрекетін дамыту; балалардың психикалық белсенділігін белсендіру.

Жұмыс түрі: Оқу, фланельграфта театрды көрсету, жұмбақтарды табу.

12. Тақырыбы: «Колобок» ертегісін оқыту және көрсету

Мақсаты: Балалардың ертегіні жүйелі, мәнерлі қайталау қабілетін қалыптастыру; ойынды сахналауға қызығушылықтарын дамыту.

Жұмыс түрі: Қайталау, сахналау.

наурыз

13. Тақырыбы: «Анам екеуіміз ең жақын доспыз»

Мақсаты: Балалардың сөйлеуінің эмоционалды экспрессивтілігін қалыптастыру.

Жұмыс түрі: Оқу, оқу, әңгімелесу, сахналау.

14. Тақырыбы: «Терезедегі ана кактұсы» Н.Шайбақова

Мақсаты: Кейіпкерлердің мимикасы мен ым-ишарасын жетілдіру.

Жұмыс түрі: Мәнерлеп оқу, сахналау, дидактикалық ойын.

Сәуір

15. Тақырыбы: «Көктем келеді, көктемге жол!».

Мақсаты: Сөз тіркесін ым-ишарамен тіркестіріп әртүрлі интонацияда айтуға үйрету, сөйлеу мен қимылды үйлестіре білуге үйрету.

Жұмыс түрі: Әңгімелеу, пантомимиялық жаттығулар.

16. Тақырыбы: «Ақымақ қасқыр» Қазақ халық ертегісі.

Мақсаты: Жануарлардың сөйлеуіне, қимылына еліктеу қабілетін дамыту. Ономатопея жаттығулары.

Жұмыс түрі: Әңгімелеу, пантомимиялық жаттығулар, диск театры

мамыр

17. Тақырыбы: «Теремок» ертегісі.

Мақсаты: Балалардың сөйлеуінің эмоционалды экспрессивтілігін қалыптастыру. Ертегі кейіпкерлерінің мінез-құлқын, іс-әрекетін бағалай білуге үйрету.

Жұмыс түрі: конус театрын көрсету, әңгімелесу, ашық ойын.

18. Тақырыбы: «Қайтадан теремок саламыз!». «Теремок» ертегісі бойынша

Мақсаты: Қиялын дамыту, эмпатия, бірлесіп әрекет ету.

Жұмыс түрі: Драмалау, музыкалық ойын.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

«Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың типтік оқу бағдарламасы» ҚР БҒМ Астана 2016 ж.

Л.В.Артемова «Мектеп жасына дейінгі балалардың театрландырылған ойындары» М.: Білім, 2005 ж.

Л.П.Бочкарева «Мектеп жасына дейінгі балалардың театрлық-ойындық іс-әрекеті» Мектепке дейінгі тәрбие мамандарына арналған әдістемелік құрал. Ульяновск, ИПКПРО, 2010 ж.

М.Д.Маханева «Мектептегі театрландырылған сабақтар» Мәскеу, «Сфера» шығармашылық орталығы, 2003 ж.

Т.Н.Караманенко, Ю.Г.Караманенко «Мектепке дейінгі балаларға арналған қуыршақ театры» Мәскеу «Білім», 1982 ж.

И.В.Штанко «Мектептегі өнер арқылы тәрбиелеу» Мәскеу, «Сфера» шығармашылық орталығы, 2007 ж.

Н.Ф.Сорокина, Л.Г.Милаванович «Бағдарламалық театр – шығармашылық – балалар» Мәскеу, 1995 ж.